

[Christophersen]

højere grad end nu overlade de vesteuropæiske lande til sig selv i militær henseende. Vi ser allerede i dette forår de første klare tegn herpå. Voksende krav fra USA om øget forsvarsindsats i de europæiske lande, voksende behov for lagre af ammunition og forsyninger i øvrigt, voksende behov for europæisk skibs- og luftfartstonnage til militært brug er alt sammen en klar konsekvens af denne dramatiske ændring i det verdensstrategiske billede og omdirigeringen af De Forenede Staters militære potentiel.

Denne ændring bliver også Danmark nødt til at se i øjnene. Jeg har selv som minister været med til at forhandle om øremærkning af amerikanske troppeforstærkninger til Danmark i en krisesituation. Kan vi stadig være sikre på at få sådanne forstærkninger, eller vil de i fremtiden blive reserveret til en indsats på den anden side af kloden? Jeg opfordrer regeringen til at vurdere sine forsvarspolitiske anstrengelser ud fra dette synspunkt. Sagen er i al sin alvorlige korthed den, at medens vi for få måneder siden kunne nøjes med en årlig forhøjelse af forsvarsbudgettet med 3 pct., så tilsiger den nye ændring i det verdensstrategiske billede os i virkeligheden en forhøjelse på mere, måske på 5 pct. pr. år, fordi opgaven nu simpelt hen består i her i Europa at erstatte en halv million amerikanske soldater eller mere, mange tusinde tanks og mange tusinde fly, som indtil nu har været øremærket til Europa, men som i en krisesituation mere sandsynligt bliver sendt til områder i det sydvestlige Asien og det mellemste østen.

Den anden konsekvens er af politisk art, og den drejer sig om de politiske konsekvenser af begivenhederne, hvis de ikke ændres ved en sovjetisk tilbagetrækning. Disse konsekvenser vedrører både forholdet mellem Øst og Vest og forholdet mellem Europa og De Forenede Stater. I forholdet mellem Øst og Vest er det nødvendigt at understrege afspændingspolitikens udelelighed. Vi kan ikke, og vi vil ikke betale den pris for afspænding i Europa, at Sovjetunionen uhindret kan foretage aggressioner i den øvrige del af verden.

Dette må klargøres, og derfor havde det været vigtigt, om den danske regering havde haft et klart standpunkt i sagen om de olympiske lege. Vi må ikke lukke øjnene for den sammenhæng. Det nytter ikke regeringen

eller os andre noget som helst, at den eller vi forsøger at lukke øjnene for de verdenspolitiske realiteter. Det nytter ikke noget, at den blot sender vore sportsfolk til Sovjet, fortsat taler om en nulløsning i forsvarspolitikken og måske alene koncentrerer sig om Europa. En sådan linje vil kun efterlade den største tvivl om vor beslutsomhed og vor oprigtighed i forhold til vore partnere på denne og den anden side af Atlanterhavet.

I forholdet mellem Europa og De Forenede Stater er det ikke mindre vigtigt, at der er den fornødne klarhed. Man kan kritisere De Forenede Stater for manglende konsultationer med sine europæiske partnere – denne kritik er i et vist omfang berettiget – og man kan kritisere De Forenede Stater for at føre en inkonsekvent politik i hele det mellemste østen, hvilket også i et vist omfang er berettiget. Men det er af langt større betydning at erkende det enkle faktum, at uden den atlantiske alliances eksistens og troværdighed er sikkerhedsnettet under Danmarks eksistens som en selvstændig og demokratisk nation trukket væk.

Med disse ord ønsker jeg at sige, at alle de vesteuropæiske regeringer i disse uger og måneder står over for at skulle vælge mellem, hvad jeg vil betegne som regional egoisme, selvtiltrækkelighed og bedrevenhed på den ene side og global ansvarlighed, transatlantisk solidaritet og gensidig respekt på den anden side.

For venstre er der ingen tvivl om, at valget må falde ud til fordel for den sidste af disse to holdninger. Udviklingen i og omkring Afghanistan vedrører ikke mindre os, end den vedrører De Forenede Stater. Situationen i hele det mellemste østen, i det østlige og det nordlige Afrika samt i det sydvestlige Asien er af vital betydning for Europas forsyninger, vores strategiske muligheder og vort svar. Den enegang, som visse europæiske lande tilsyneladende fristes af i forhold til USA, bør ikke være vor vej. Vi ønsker ikke at opleve en gentagelse af 1930ernes tragiske historie, hvor vestmagterne i de afgørende situationer ikke var i stand til at nå frem til enighed om, hvordan problemerne skulle løses.

Men det betyder naturligvis ikke, at Europa er uden opgaver i denne internationale situation. Europas opgave er at optræde som De Forenede Staters store og ligeværdige